

22 de setembre de 2020

El secretari del Govern

Comunicació

al Govern sobre la consulta pública prèvia a l'elaboració d'un Projecte de decret de modificació del Decret 190/2015, de 25 d'agost, de desplegament de la Llei 6/2001, de 31 de maig, d'ordenació ambiental de l'enllumenament per a la protecció del medi nocturn.

El Decret 190/2015, de 25 d'agost, de desplegament de la Llei 6/2001, de 31 de maig, d'ordenació ambiental de l'enllumenament per a la protecció del medi nocturn, regula els diferents aspectes que es van considerar necessaris per al desplegament de la Llei 6/2001, de 31 de maig. Des de l'aprovació del Decret citat s'han produït diferents novetats que motiven la conveniència de modificar-ne algunes previsions. En aquest sentit, cal destacar els avenços tecnològics pel que fa a sistemes i aparells d'il·luminació i els nous reglaments de la Unió Europea de propera aplicació en aquest àmbit. D'altra banda, durant el temps de vigència del Decret 190/2015, de 25 d'agost, s'ha detectat que algunes de les seves previsions són susceptibles de millora o que requereixen una regulació més detallada, com ara els procediments de declaració dels espais del medi nocturn protegit i els criteris tècnics per a la seva gestió, o l'establiment d'un sistema de control específic de les grans instal·lacions d'il·luminació. Així mateix, amb la consulta pública es pretén que les entitats i la ciutadania en general, a més de fer aportacions respecte dels aspectes del Decret que l'administració preveu modificar, puguin posar de manifest també altres aspectes del Decret que considerin susceptibles de millora.

El Departament de Territori i Sostenibilitat ha de dur a terme la consulta pública prèvia a l'elaboració d'aquest Projecte de decret, de conformitat amb allò establert en l'article 66 bis de la Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya.

Per tot això, a proposta del conseller de Territori i Sostenibilitat, el Govern

Pren coneixement de la consulta pública prèvia a l'elaboració d'un Projecte de decret de modificació del Decret 190/2015, de 25 d'agost, de desplegament de la Llei 6/2001, de 31 de maig, d'ordenació ambiental de l'enllumenament per a la protecció del medi nocturn, amb el contingut que s'annexa.

Annex

Consulta relativa a: Modificació del Decret 190/2015, de 25 d'agost, de desplegament de la Llei 6/2001, de 31 de maig, d'ordenació ambiental de l'enllumenament per a la protecció del medi nocturn

1. Problemes que es pretenen solucionar amb la iniciativa.

L'any 2015 es va aprovar el Decret 190/2015, de 25 d'agost, de desplegament de la Llei 6/2001, de 31 de maig, d'ordenació ambiental de l'enllumenament per a la protecció del medi nocturn. Aquest Decret regula, entre d'altres coses, les característiques de les instal·lacions i els aparells d'il·luminació, i estableix nivells d'il·luminació màxims en funció de l'activitat que es vol desenvolupar o de la vulnerabilitat de la zona envers la contaminació lumínica en la que es troba la instal·lació.

Les previsions citades es van establir tenint en compte la normativa de la Unió Europea i la normativa bàsica estatal vigent en el moment de l'aprovació del Decret 190/2015, de 25 d'agost. En concret, les disposicions següents:

- En l'àmbit europeu era vigent la Directiva 2009/125/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 21 d'octubre de 2009, per la qual s'instaura un marc per a l'establiment de requisits de disseny ecològic aplicables als productes relacionats amb l'energia, modificada per la Directiva 2012/27/UE, i també el Reglament (CE) 245/2009 de la Comissió, de 18 de març de 2009, pel qual s'aplica la Directiva 2005/32/CE del Parlament Europeu i del Consell, en relació amb els requisits de disseny ecològic per a làmpades fluorescents sense estabilitzadors integrats, per a làmpades de descàrrega d'alta intensitat i per a estabilitzadors i llums que puguin funcionar amb les dites làmpades, modificat pel Reglament (UE) 347/2010 de la Comissió, de 21 d'abril de 2010.
- En l'àmbit estatal, el Reial decret 1890/2008, de 14 de novembre, pel qual s'aprova el reglament d'eficiència energètica en instal·lacions d'enllumenat exterior i les seves instruccions tècniques complementàries EA-01 a EA-07.
- I en l'àmbit internacional, la CIE 150:2003 Guide on the Limitation of the Effects of Obtrusive Light from Outdoor Lighting Installations.

Durant l'any 2017, es publicà la nova norma CIE 150:2017 "Guide on the limitation of the effects of obtrusive light from outdoor lighting installations, 2nd Edition". Aquesta norma internacional té com a objectiu ajudar a formular directrius per avaluar els impactes

ambientals de l'enllumenat exterior i donar límits recomanats als paràmetres d'il·luminació importants per minimitzar l'impacte de la il·luminació exterior en nivells tolerables. La CIE 150:2017 recomana valors més restrictius per a les característiques de les instal·lacions d'il·luminació exterior i els nivells màxims, que els establerts en el Decret 190/2015, de 25 d'agost.

Durant l'any 2019, la Unió Europea ha aprovat el Reglament (UE) 2019/2020 de la Comissió, d'1 d'octubre de 2019, pel qual s'estableixen requisits de disseny ecològic per a les fonts lluminoses i els mecanismes de control independents, d'acord amb la Directiva 2009/125/CE del Parlament Europeu i del Consell, i es deroguen els Reglaments (CE) núm. 244/2009, (CE) núm. 245/2009 i (UE) núm. 1194/2012 de la Comissió. Aquest Reglament estableix els requisits de disseny ecològic per als productes que indica, entre els quals s'inclouen les fonts lluminoses, definides com els productes accionats electrònicament destinats a emetre llum o que poden ser ajustats per a emetre'n i que compleixen les característiques que s'hi indiquen, i també per als mecanismes de control que poden estar integrats o no en la font lluminosa. Per tant, aquest Reglament, a diferència dels tres reglaments anteriors que deroga, té un àmbit d'aplicació molt ampli, que abasta tots els tipus de llums (a excepció de les indicades en el seu annex III). Cal tenir present que el compliment dels requisits de disseny ecològic establerts en el Reglament citat és necessari per a la comercialització dels productes dins de la Unió Europea, d'acord amb el previst a la Directiva 2009/125/CE.

Així mateix, el Reglament Delegat (UE) 2019/2015 de la Comissió, de l'11 de març de 2019, pel que es complementa el Reglament (UE) 2017/1369 del Parlament Europeu i del Consell pel que fa a l'etiquetat energètic de les fonts lluminoses i deroga el Reglament delegat (UE) núm. 874/2012 de la Comissió, estableix els requisits que ha de complir l'etiquetatge de les fonts lluminoses, amb la mateixa definició d'aquestes que la prevista en el Reglament (UE) 2019/2020.

Els dos reglaments citats, que seran d'aplicació a partir de l'1 de setembre de 2021, fan referència a requisits d'eficiència energètica i etiquetatge ecològic, destinats a la classificació d'un nou etiquetatge energètic, ja que aquest ha quedat desfasat per la millora de l'eficiència energètica en nombrosos productes. Actualment la majoria dels aparells arriben a la classe A i han d'afegir-se a l'escala tres classes addicionals: A+, A++ i A+++, això acaba generant confusió, per aquest motiu aquestes classes s'aniran eliminant de l'etiquetatge de les làmpades. El nou sistema de classificació només utilitzarà les lletres de l'A a la G.

El Decret 190/2015, de 25 d'agost, a l'apartat 1 de l'annex 2, seguint els criteris del Reglament vigent en aquell moment, estableix que totes les làmpades que s'instal·lin en l'enllumenat exterior han de ser de classe d'eficiència energètica A, A+ o A++. Això suposa,

amb la nova classificació energètica, que només es podrien instal·lar les làmpades de màxima classificació energètica (actualment classificades com A+++ i a partir del 2021 classificades com a A). Són molt poques les làmpades que compleixen amb aquest requisit energètic, i les que ho fan majoritàriament no compleixen altres preceptes de protecció establerts pel Decret.

D'altra banda, en l'àmbit de la normativa bàsica estatal, el Reial decret 1890/2008, de 14 de novembre, pel qual s'aprova el reglament d'eficiència energètica en instal·lacions d'enllumenat exterior i les seves instruccions tècniques complementàries EA-01 a EA-07, està actualment en tràmit de modificació (en data 1 de desembre de 2019 va acabar el tràmit d'informació pública de la seva modificació).

La modificació del Reial decret 1890/2008, de 14 de novembre, previsiblement establirà valors límit més restrictius pel que fa a nivells d'il·luminació. Tot i que els canvis plantejats durant el tràmit d'informació pública no s'arribessin a implementar del tot, les modificacions previstes van en la línia de la nova norma CIE 150:2017 "Guide on the limitation of the effects of obtrusive light from outdoor lighting installations, 2nd Edition" que recomana valors més restrictius, que els actualment establerts a Espanya i Catalunya, pel que fa a la prevenció de la contaminació lumínica.

Per tot l'esmentat anteriorment, es considera necessària la revisió del Decret 190/2015, de 25 d'agost, per tal d'adaptar-lo a les normes d'àmbit superior.

A més de l'indicat, la tecnologia entorn de la llum i els sistemes d'il·luminació està en contínua i ràpida evolució, i això obliga a modificar les previsions del Decret 190/2015, de 25 d'agost, de manera que s'hi recullin els nous components disponibles en el mercat. El Decret actual estableix els criteris que han de complir les làmpades a instal·lar en cada zona del territori amb condicions genèriques, sense esmentar si no és necessari tecnologies concretes, però l'aparició en el mercat de noves, diferents a les existents en el moment de redactar el Decret 190/2015, de 25 d'agost, requereix introduir alguns matisos en el redactat que recullin aquestes especificitats.

D'altra banda, el Decret 190/2015, de 25 d'agost, regula també dues tipologies d'espais de medi nocturn protegit; els "*punts de referència i els espais amb un cel nocturn de qualitat*". Aquestes són zones que per les seves singulars característiques es considera convenient augmentar-ne la protecció, preservar-ne la qualitat i distingir-les amb l'objectiu de promocionar el seu valor ambiental. La figura de màxima protecció (punt de referència) ha estat abastament utilitzada els darrers anys, però el contingut actual del Decret 190/2015, de 25 d'agost, no regula el procediment per a la declaració d'aquets espais ni delimita els requisits mínims ni els criteris de gestió, per la qual cosa es considera convenient incidir en aquests aspectes.

Finalment, de l'aplicació de la norma es desprèn la necessitat de desenvolupar amb més detall l'apartat corresponent al règim de control. L'article 25 de la Llei 6/2001, de 31 de maig, estableix, en el seu apartat 3, que el compliment de les prescripcions en matèria de prevenció de la contaminació lumínica incloses en els permisos ambientals, ha d'esser comprovat com a màxim cada 6 anys, i que sempre que sigui possible aquestes actuacions de comprovació s'han de portar a terme en el marc del control ambiental periòdic o de la inspecció periòdica integrada dels establiments. Aquesta previsió es complementa amb l'article 22 del Decret 190/2015, de 25 d'agost, on s'especifica el marc competencial pel que fa al règim de control de les activitats.

Mentre que la comprovació de l'estat de la instal·lació d'il·luminació d'una petita activitat on hi ha 5 punts de llum exteriors, per posar un exemple habitual, es pot fer perfectament en el marc d'una inspecció o control integrats, la realització dels controls periòdics de comprovació per a grans instal·lacions industrials, on hi pot haver centenars o inclús milers de punts de llum a verificar, aconsella desplegar un sistema de control específic per a aquestes grans instal·lacions que faciliti la verificació periòdica de les prescripcions de la manera més racional i simple possible.

2. Els objectius que es volen assolir

Els objectiu que es pretenen assolir amb la iniciativa són:

- Adequar el Decret 190/2015, de 25 d'agost, als nous reglaments de la Unió Europea, en particular respecte dels requisits d'eficiència energètica i etiquetatge ecològic, i a les previsibles modificacions del Reial decret 1890/2009, de 14 de novembre, que aniran en línia a l'establert a la norma CIE 150:2017.
- Adequar el Decret 190/2015, de 25 d'agost, a les noves tecnologies de llum i sistemes d'il·luminació existents en el mercat.
- Afegir al Decret 190/2015, de 25 d'agost, la regulació del procediment per a la declaració dels espais de medi nocturn protegit i l'establiment dels criteris tècnics per a la seva gestió.
- Establir certes especificitats pel que fa al sistema de control de les grans instal·lacions d'il·luminació.
- Incorporar al Decret 190/2015, de 25 d'agost, altres aspectes de millora que puguin sorgir en el tràmit de consulta pública.

3. Les possibles solucions alternatives normatives i no normatives

a) L'opció de no fer res o mantenir la situació actual suposa:

- Que a partir del 2021, al canviar els criteris d'etiquetatge de l'eficiència de les làmpades, complir la normativa catalana actual seria impossible per a moltes tecnologies de les utilitzades, donat que segons el redactat actual han de complir ser de les tipologies A, A+ o A++, que desapareixen amb el nou Reglament EU, que introdueix una nova tipologia única A que no s'ajusta exactament a les A, A+ o A++ anteriors.
- Quan s'aprovi la modificació en la normativa bàsica en matèria d'eficiència energètica, que actualment està en tràmit, aquesta normativa previsiblement serà en la línia de la CIE 150:2017, més restrictiva en alguns paràmetres que la normativa catalana. Si no es modifica el Decret 190/2015, de 25 d'agost, serà d'aplicació directa la normativa estatal en aquells preceptes que siguin més restrictius que la norma catalana. Aquest fet lluny de simplificar i aclarir l'ordenament jurídic vigent, el faria encara més extens i complex, ja que les instal·lacions d'il·luminació a Catalunya haurien de donar compliment als preceptes vigents de cada normativa.
- L'obsolescència de la regulació de les característiques de les instal·lacions i els aparells d'il·luminació establerta en el Decret 190/2015, de 25 d'agost, per a alguns casos concrets, degut a l'avenç de les tecnologies disponibles en el mercat, la qual fa necessària una adequació periòdica de la regulació indicada.

b) L'opció normativa que es considera l'alternativa preferida:

L'opció normativa preferida és mantenir la vigència del Decret 190/2015, de 25 d'agost, de desplegament de la Llei 6/2001, de 31 de maig, d'ordenació ambiental de l'enllumenament per a la protecció del medi nocturn, modificant part del seu articulat.

No existeixen alternatives no normatives per aconseguir els objectius pretesos i tampoc opcions normatives diferents al projecte de Decret que es pretén tramitar: no s'estima convenient l'aprovació d'una disposició normativa amb rang de Decret que derogui el Decret 190/2015, de 25 d'agost, atesa la voluntat de modificar-ne només aspectes puntuals.

4. Impactes econòmics, socials i ambientals més rellevants de les opcions considerades

Els impactes més rellevants de l'opció que s'indica com a preferida són els següents:

a) L'impacte sobre l'Administració de la Generalitat:

Des d'un punt de vista organitzatiu, no suposa cap canvi, ja que actualment ja existeix el Servei de Prevenció i Control de la Contaminació Acústica i Lumínica, que depèn de la Direcció General de Qualitat Ambiental i Canvi Climàtic.

Pel que fa a l'impacte sobre el pressupost i el personal de l'Administració de la Generalitat, tampoc es preveu cap modificació donat que no hi ha cap intenció d'introduir noves obligacions ni procediments addicionals, sinó més bé al contrari, clarificar els procediments actuals per facilitar-ne la seva aplicació.

- b) L'impacte sobre les administracions locals i, en particular, sobre el règim especial del municipi de Barcelona:

No suposa cap càrrega extra per a les administracions locals, els canvis que es plantegen van en la direcció d'adaptar la norma a normes d'àmbit superior i a l'evolució de la tecnologia en il·luminació. No es planteja introduir nous procediments administratius addicionals als ja existents. Actualment els ajuntaments disposen de personal encarregat de la prevenció de la contaminació lumínica dins l'àmbit de les seves competències, i en cas contrari la pròpia norma ja contempla la possibilitat de demanar suport tècnic a l'òrgan competent en la matèria de la Generalitat, i l'obligatorietat d'aquest a donar-lo.

Els possibles canvis que es plantegen són de caire tècnic i d'adequació a altres normes d'àmbit superior i en cap cas afectarien el règim especial del municipi de Barcelona.

- c) L'impacte sobre les mesures d'intervenció administrativa i des de la perspectiva de la reducció de càrregues administratives per als ciutadans i per a les empreses:

La modificació del Decret 190/2015, de 25 d'agost, suposarà una millora administrativa, en tant que la nova norma harmonitzarà els preceptes normatius; europeus, estatals i catalans, fet que simplifica i aclareix l'ordenament jurídic vigent i en facilita la seva interpretació i aplicació.

- d) Identificació i valoració dels principals impactes econòmics, socials i ambientals

d.1.Els impactes econòmics:

Impacte econòmic a les empreses: no s'ha previst la incorporació de requeriments addicionals als que preveuen els reglaments europeus i la normativa estatal, ni cap altra mesura que pugui comportar despeses addicionals. Pel que fa a l'establiment de noves tecnologies a instal·lar o nous nivells d'il·luminació, només aplicarien a instal·lacions noves pel que no es preveu cap cost addicional. Finalment pel que fa a desenvolupar amb més detall el sistema de control per a les grans instal·lacions d'il·luminació, en cap cas es preveu introduir cap obligació addicional a les previstes a la norma, sinó que només desplegar el procediment més adequat i racional per a la verificació periòdica de les previsions de la norma en aquests casos.

d.2 Impactes socials: els nous preceptes que es preveu introduir a la norma suposaran una disminució de la llum intrusa en habitatges i problemes associats, com els conflictes i les molèsties derivades de les relacions veïnals degudes a l'excés de llum o la llum mal dirigida, i disminució dels costos de salut i socials directes i indirectes associats a la interrupció del cicle son-vigília.

La millora en el procediment i criteris de declaració de zones d'especial protecció pot facilitar l'ampliació de zones amb aquesta distinció. Al voltant d'aquestes zones de valor ambiental reconegut es fomenta la recuperació del paisatge nocturn i la millora en les condicions d'observació del firmament. Aquests projectes sempre porten un pla d'actuacions associat, que contempla activitats de sensibilització ambiental i de turisme sostenible i que permeten, en més o menys grau, la dinamització econòmica de l'entorn.

d.3 Impactes ambientals: La modificació de la norma provocarà un efecte positiu en el medi ambient, en tant que els nous preceptes que es preveu introduir, en ser lleugerament més restrictius que els actuals, suposaran una reducció de l'impacte causat per l'enllumenat exterior de nova instal·lació en el medi nocturn.

e) Raons que justifiquen que sigui l'alternativa preferida entre les opcions possibles

L'alternativa preferida és una modificació del Decret 190/2015, de 25 d'agost, perquè permet assolir els objectius perseguït d'incorporar les novetats legislatives que emanen del dret comunitari i les possibles modificacions de la norma estatal de caràcter bàsic, així com solucionar els problemes indicats en l'apartat 1.